

Examenul național de bacalaureat 2025
Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Dacă termenului *mașină de tocat* i se adaugă proprietatea *carne* atunci:
 - extensiunea termenului rămâne neschimbată în timp ce intensiunea crește
 - extensiunea și intensiunea rămân neschimbate
 - extensiunea termenului crește în timp ce intensiunea scade
 - extensiunea termenului scade în timp ce intensiunea crește
- Inferența "Unii avocați nu sunt persoane cunoscute în oraș, prin urmare unele persoane cunoscute în oraș nu sunt avocați." este :
 - o inducție completă
 - o deducție imediată nevalidă
 - o deducție mediată
 - o deducție imediată validă
- Între propozițiile categorice "*Toate mașinile sunt maro.*" și "*Unele mașini sunt maro.*" există un raport de:
 - contradicție
 - subcontrarietate
 - contrarietate
 - subalternare
- Subiectul logic al propoziției "*Majoritatea cărților de vizită sunt ale oamenilor de afaceri.*" este:
 - majoritatea cărților
 - cărțile
 - cărților de vizită
 - oamenilor de afaceri
- O clasificare corectă presupune respectarea regulii:
 - consistenței
 - clarității și preciziei
 - adecvării
 - omogenității
- Din punct de vedere intensional, termenul *frumusețe* este:
 - nevid
 - abstract
 - negativ
 - compus
- Raționamentul "*Unele conflicte nu sunt gestionate corect, deci unele conflicte sunt gestionate incorect.*" este:
 - obversiune validă
 - conversiune nevalidă
 - inducție completă
 - inducție incompletă
- Propoziția "*Unii actori nu sunt cântăreți.*" este un exemplu de propoziție:
 - universală afirmativă
 - particulară negativă
 - universală negativă
 - particulară afirmativă
- O inferență deductivă mediată presupune existența:
 - unui fundament al demonstrației
 - mai multor premise
 - unei singure premise
 - unui criteriu de clasificare
- Propoziției categorice "*Niciun elev nu este persoană cu studii superioare.*" îi corespunde formula:
 - SaP
 - SeP
 - SoP
 - SiP

20 de puncte

B. Se dau termenii A, B, C, D și E astfel încât termenii A, B și C se află în raport de încrucișare; iar termenul D este specie a intersecției acestora; termenul E este în raport de contrarietate cu ceilalți termeni.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false, scriind, pe foaia de examen, doar litera corespunzătoare fiecărei propoziții date și notând în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că propoziția este adevărată, sau doar litera F, dacă apreciați că propoziția este falsă.

- a) Niciun C nu este A. c) Unii A sunt D. e) Toți D sunt C. g) Unii E nu sunt A.
b) Unii A nu sunt B. d) Unii D nu sunt E. f) Niciun B nu este C. h) Unii D sunt A.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. *Niciun membru al grupului formal nu este ușor de impresionat.*
2. *Toate florile din ghivecele buncii sunt colorate și parfumate.*
3. *Unii scriitori români contemporani sunt cunoscuți la nivel internațional.*
4. *Unele animale de la polul nord nu sunt în pericol de dispariție.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, contrara propoziției 2, supraalterna propoziției 3 și subcontrara propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, supraalterna conversei obversei propoziției 4, respectiv, obversa conversei contrarei propoziției 1. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă unele idei sunt adevărate, atunci unele idei nu sunt false.*

Y: *Toate zilele de vacanță sunt așteptate cu nerăbdare de către toți, deci unele zile așteptate cu nerăbdare de către toți sunt zilele de vacanță.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Se dau următoarele două moduri silogistice: eio-1, oao-2.

a) Scrieți schemele de inferență corespunzătoare modurilor silogistice date. **4 puncte**

b) Construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a). **2 puncte**

c) Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea modurilor silogistice date, precizând totodată decizia rezultată din reprezentarea grafică (de exemplu: mod silogistic valid/ mod silogistic nevalid). **8 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *„Unele vehicule nu sunt electrice”*. **6 puncte**

C. Se dă următorul silogism: *Unele dicționare de limbă franceză sunt pentru uzul elevilor de liceu, deci niciun dicționar de limbă franceză nu este carte de desenat, pentru că unele cărți de desenat nu sunt pentru uzul elevilor de liceu.*

Pe baza silogismului dat, pentru fiecare dintre următoarele enunțuri scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau doar litera F, dacă apreciați că enunțul este fals:

1. Concluzia silogismului este o propoziție universală afirmativă.
2. Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul „dicționar de limbă franceză”.
3. Termenul major este distribuit în premisa majoră.
4. Termenul mediu este distribuit în ambele premise.

4 puncte

D. Se dă următoarea definiție: *Ciocănitoea este medicul pădurii.*

a) Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

b) Precizați o regulă de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a). **2 puncte**

c) Construiți o definiție, având ca definit termenul „ciocănitoea”, care să încalce regula precizată la subpunctul b). **2 puncte**